

Bruselj, 12.2.2014
COM(2014) 72 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Internetna politika in upravljanje interneta
Vloga Evrope pri oblikovanju prihodnosti upravljanja interneta**

(Besedilo velja za EGP)

1. UVOD

EU že več kot petnajst let pomaga pri ohranjanju in razvijanju interneta: internet namreč kot bistven del življenja in nosilni steber enotnega digitalnega trga spodbuja inovacije, rast, trgovino, demokracijo in človekove pravice¹. V skladu z napovedmi naj bi v EU prišlo do skoraj 11-odstotne rasti, povezane z internetnim gospodarstvom, na podlagi katere naj bi se prispevek k BDP povečal s 3,8 % leta 2010 na 5,7 % leta 2016². Mala in srednja podjetja, ki intenzivno uporabljajo internet, rastejo skoraj dvakrat hitreje kot druga podjetja³. Ta gospodarski potencial je treba še bolj izkoristiti, pri tem pa zagotoviti, da bodo posamezniki imeli dostop do vsebine, blaga in storitev, ki jih potrebujejo, in nadzor nad tem, katere osebne podatke želijo deliti ali katerih ne želijo deliti. Zanesljiva, stabilna in odporna omrežja so podlaga za zanesljivo in uspešno internetno gospodarstvo⁴. Odprt in svoboden internet, v katerem vse pravice in svoboščine, ki jih ljudje uživajo v nespletnem okolju, veljajo tudi v spletnem okolju, spodbuja družbeni in demokratični napredek po vsem svetu

Bistvenega pomena za ohranitev teh koristi je trajnostno upravljanje interneta, v katerega bodo vključeni vsi deležniki⁵. Upravljanje interneta vključuje najrazličnejše organizacije⁶ in je v širšem pomenu opredeljeno kot „razvijanje in uporaba skupnih načel, norm, pravil, postopkov odločanja in programov, ki oblikujejo razvoj in uporabo interneta, in sicer pri zadevnih vlogah vlad, zasebnega sektorja in civilne družbe“⁷.

V zadnjem času so se okrepili nasprotujoči si pogledi na prihodnost interneta in možnosti krepitve njegovega trajnostnega upravljanja z več deležniki. Poleg tega so razkritja o obsežnih programih za nadzor in strah pred kibernetiko kriminaliteto omajala zaupanje v internet. Nenehna izguba zaupanja v internet in njegovo sedanje upravljanje bi lahko upočasnila inovacije in rast evropskih internetnih podjetij. To pa bi lahko privedlo tudi do pritiskov, da se vzpostavijo nove regionalne in nacionalne strukture upravljanja, kar bi lahko povzročilo razdrobljenost interneta.

To sporočilo vsebuje predlog za podlago za skupno evropsko vizijo za upravljanje interneta:

¹ Glej COM(1998) 111, COM(1998) 476, COM(2000) 202, UL C 293, 14.10.2000, COM(2009) 277, resolucija EP z dne 15. junija 2010 (2009/2229(INI)).

² Boston Consulting Group: „The \$4.2 Trillion Opportunity – the Internet Economy in the G-20“ (Priložnost, vredna 4 200 milijard USD – internetno gospodarstvo v državah G-20), 3/2012.

³ McKinsey Global Institute 'Internet matters: The Net's sweeping impact on growth, jobs, and prosperity' („Internet je pomemben: vseobsežen vpliv spleta na rast, zaposlovanje in blaginjo), 2011.

⁴ Join(2013) 1, „Strategija Evropske unije za kibernetiko varnost: odprt, varen in zanesljiv kibernetiski prostor“, 7. 2. 2013.

⁵ V skladu s tuniško strategijo bi morale upravljanje interneta vključevati vlade, zasebni sektor in civilno družbo (odst. 34) ter medvladne in mednarodne organizacije (odst. 35(d), (e)); svoj prispevek bi morali dati tudi akademska in tehnična skupnost (odst. 36).

⁶ Glej npr. „Introduction to Internet Governance“ (Uvod v upravljanje interneta), <http://www.diplomacy.edu/IGBook>; projekt Mapping Internet Governance (Razporeditev upravljanja interneta) pri <http://idgovmap.org/> <http://www.icann.org/sites/default/files/assets/governance-2500x1664-21mar13-en.png>.

⁷ Delovna opredelitev pojma „upravljanje interneta“, kot je sprejeta v sklepih Svetovnega vrha o informacijski družbi, glej <http://www.itu.int/ws13>.

- da bi se zaščitile in podprle temeljne pravice in demokratične vrednote ter strukture upravljanja z več deležniki, ki temeljijo na jasnih predpisih in spoštujejo navedene pravice in vrednote⁸;
- kot enotnega, nerazdrobljenega omrežja, za katerega veljajo enaki zakoni in norme, kot se uporabljajo na drugih področjih našega vsakdanjega življenja, in kjer lahko posamezniki uveljavljajo svoje pravice in pravna sredstva v primeru kršitev navedenih pravic;
- za katerega se uporablja pravi model upravljanja z več deležniki:
 - pri katerem se potrebne medvladne razprave opirajo na okvir, ki ga sestavlja več deležnikov, ob polnem razumevanju, da internet razvijajo in vzdržujejo različni deležniki in vlade;
 - v katerem se odločitve sprejemajo na podlagi načel dobrega upravljanja, ki med drugim vključujejo preglednost, odgovornost in vključenost vseh zadevnih deležnikov;
- z okrepljenim in obnovljenim forumom o upravljanju interneta;
- z globalizirano organizacijo za dodeljevanje spletnih imen in števil (ICANN) in organom za dodeljevanje internetnih naslovov (IANA).

To sporočilo temelji na prejšnjem sporočilu Evropske komisije o upravljanju interneta iz leta 2009, zlasti v zvezi z okrepitevijo modela z več deležniki. Sporočilo ne poziva k oblikovanju kakršnih koli novih mednarodnih pravnih instrumentov za reševanje vprašanj, povezanih z upravljanjem interneta⁹.

To sporočilo je osredotočeno na glavna področja politike, povezana z zapletenim ekosistemom upravljanja interneta. Glavne točke trenutne razprave, in sicer razvoj načel upravljanja interneta, okviri za sodelovanje in osrednje funkcije interneta, so obravnavane v oddelkih 2, 3 in 4. Oddelek 5 vsebuje predloge o tem, kako okrepiti sedanji model z več udeleženci. Oddelki 6, 7 in 8 proučujejo nekatera ključna vprašanja, ki jih bo treba obravnavati v okviru upravljanja interneta v prihodnosti, in sicer vzajemno delovanje med tehničnimi normami in internetno politiko, ključne izzive pri obnovitvi zaupanja ter kolizije pristojnosti in zakonov. Številna predstavljena vprašanja bodo predmet naknadnih posebnih posvetovanj z deležniki.

2. PRISTOP, KI TEMELJI NA NAČELIH

Moč interneta je v njegovi odprti, decentralizirani naravi, ki temelji na nelastniških standardih, ki ustvarjajo možnost lahkega dostopa. Evropska unija se je vedno zavzemala za internet kot enoten, nerazdrobljen prostor, v katerem bi morali biti vsi viri enako dostopni ne glede na lokacijo uporabnika in ponudnika. To zlasti velja takrat, ko so povezani s človekovimi pravicami in ko poskušajo nekatere države pod pretvezo varnostnih razlogov s cenzuro in drugimi omejitvami omejiti možnosti globalnega povezovanja svojih državljanov. Blokiranje, upočasnitev ali diskriminacija vsebine, aplikacij in storitev je v nasprotju z odprto naravo interneta¹⁰. Navkljub dejanskim zapletenim regulativnim ali političnim izzivom lahko filtriranje prometa na mejah ali drugi povsem nacionalni pristopi privedejo do razdrobljenosti

⁸ Kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah, Evropski konvenciji o človekovih pravicah in Listini EU o temeljnih pravicah.

⁹ Poleg tega za ukrepe, ki so predvideni v tem sporočilu, niso potrebna nikakršna dodatna sredstva poleg tekočih odobrenih sredstev, ki so že predvidena v sedanjem večletnem finančnem okviru.

¹⁰ COM(2013) 627. Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za evropski enotni trg elektronskih komunikacij in doseganje povezane celine.

interneta, s čimer se lahko ogrozi gospodarska rast in prost pretok informacij. To ne izključuje povečanih prizadevanj za diverzifikacijo temeljne infrastrukture, kot so lokalne internetne izmenjevalne točke in prenosna zmogljivost, ki lahko okrepijo odpornost in stabilnost interneta, ter ukrepov, ki so potrebni za varstvo človekovih pravic ter bi obravnavali zaskrbljenost zaradi razkritja obsežnih dejavnosti nadzora in obveščevalnih dejavnosti.

Komisija že več kot dve leti zagovarja pristop, ki ga povzema okrajšava **COMPACT**¹¹: internet kot prostor državljskih (Civic) odgovornosti, kot en (One) sam nerazdrobljen vir, katerega upravljanje temelji na pristopu z več deležniki (Multistakeholder) zaradi spodbujanja (Promote) demokracije in človekovih pravic, in ki temelji na trdni arhitekturi (Architecture), ki ustvarja zaupnost (Confidence) in omogoča pregledno (Transparent) upravljanje temeljne internetne strukture in storitev, ki se znotraj nje izvajajo.

Pristop COMPACT izhaja iz tuniške strategije iz leta 2005. Načela upravljanja interneta so se potem razširjala na različnih forumih, vendar v večini primerov vsakega posebej podpira ozka skupina deležnikov ali pa so geografsko omejena¹². V iskanju skupnega stališča bi lahko pomagal proces, ki vodi k širše podprtemu in skladnemu sklopu načel upravljanja interneta.

Komisija podpira oblikovanje skladnega sklopa načel globalnega upravljanja interneta z vsemi deležniki, ki spoštuje temeljne pravice in demokratične vrednote. Komisija bo spodbujala razprave med deležniki, med drugim tudi v okviru platform, ki vključujejo več deležnikov, in skupine na visoki ravni za upravljanje interneta¹³. Komisija poziva Svet in Evropski parlament, naj prispevata k skupnemu evropskemu stališču, kjer koli je to primerno.

3. OKVIR UPRAVLJANJA NA PODLAGI SODELOVANJA

Vzajemno spoštljivi dialogi med vsemi deležniki o prihodnjem razvoju globalnega upravljanja interneta so bistveni glede na svetovni gospodarski in družbeni pomen interneta. Na Svetovnem vrhu o informacijski družbi je bil oblikovan forum o upravljanju interneta, da bi se spodbudile v prihodnost usmerjene razprave med vsemi deležniki, od katerih mnogi pred tem niso tesno sodelovali. Vendar je pomembno, da se izboljšata tudi kakovost in oblika rezultatov foruma o upravljanju interneta, da bi se povečal njegov vpliv na globalno upravljanje interneta in internetno politiko.

Močnejše vzajemno delovanje med deležniki, ki so vključeni v upravljanje interneta, je treba spodbujati prek dialogov o posameznih vprašanjih in ne prek novih organov. S tem bi se ustreznim deležnikom omogočilo, da se spopadejo s posebnimi izzivi pri različnih strukturah in organizacijah. Takšno ureditev bi lahko spodbudila decentralizirana arhitektura interneta, ki bi morala biti zgled za boljše vzajemno delovanje med vsemi stranmi.

¹¹ Predstavljen na srečanju OECD na visoki ravni o internetnem gospodarstvu, 28. 6. 2011, http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kroes/en/blog/i-propose-a-compact-for-the-internet.

¹² Npr. „OECD Council Recommendation on Principles for Internet Policy Making“ (Priporočilo Sveta OECD o načelih za oblikovanje internetne politike) (2011); Deklaracija skupine G8 iz Deauvillea (2011).

¹³ Strokovna skupina Komisije, ki zagotavlja usklajevanje na Evropski ravni v okviru nadaljnjih ukrepov po Svetovnem vrhu o informacijski družbi.

Poleg tega mora trajnostni model jasno opredeliti vloge akterjev v procesu upravljanja, vključno z vlogo javnih organov, da v spletnem okolju izpolnjujejo svoje odgovornosti glede javne politike v skladu s človekovimi pravicami¹⁴. Za takšno trajnost pa je potrebno tudi skupno zavzemanje vseh deležnikov za skladen sklop načel upravljanja interneta.

Bistvenega pomena so mehanizmi odgovornosti akterjev v internetnem prostoru, vključno z organizacijami, odgovornimi za ključne naloge interneta. Mehanizmi, kot sta samoocenjevanje in neodvisni (strokovni) pregled, lahko okrepijo izvajanje in predlagajo izboljšave.

Eden od navdihov za druge organizacije in procese bi bila lahko izjava o zavezanosti organizacije za dodeljevanje spletnih imen in števil (ICANN) in njena uporaba odborov za pregled z več deležniki.

Komisija bo sodelovala z deležniki, da bi:

- okrepila vlogo foruma o upravljanju interneta ob upoštevanju priporočil delovne skupine za izboljšanje foruma o upravljanju interneta¹⁵;**
- jasno opredelila vlogo javnih organov v okviru, ki ga sestavlja več deležnikov, in sicer v skladu z odprtim in svobodnim internetom;**
- spodbudila dialog o posameznih vprašanjih med več deležniki in postopek odločanja med več organizacijami.**

4. GLOBALIZACIJA OSREDNJIH ODLOČITEV O INTERNETU

Internet je postal ključna infrastruktura globalnih razsežnosti. Dobro deluje brez strukturnega nadzora s strani mednarodnih medvladnih organov. Obenem pa se lahko z večjim mednarodnim ravnovesjem znotraj obstoječih struktur poveča legitimnost sedanjih ureditev upravljanja.

Vlada ZDA je leta 2005 začela sodelovati z mednarodno skupnostjo, da bi obravnavala javnopolitična vprašanja v zvezi z upravljanjem državnih vrhnjih domen (ccTLD)¹⁶. Vendar se to še ne izvaja v celoti. Evropska komisija je v sporočilu iz leta 2009¹⁷ opozorila na nedokončano internacionalizacijo osrednjih funkcij in organizacij interneta.

V tej smeri od leta 2009 ukrepa tudi organizacija ICANN, zlasti z vzpostavitvijo operativnih središč v Carigradu in Singapurju leta 2013. Ti ukrepi so dobrodošli. Vendar pa se položaj organizacije ICANN kot družbe po kalifornijskem pravu s pogodbenim razmerjem z eno samo državo ne spremeni. Izključen odnos organizacije ICANN z eno samo vlado, kot je opisan v izjavi o zavezanosti, izhaja iz zgodovine interneta in mora v dobi interneta postati bolj globalen, saj slednji že zagotavlja bistveno podporo družbam in gospodarstvu po vsem svetu. Oktobra 2013 so vodje organizacij, odgovornih za usklajevanje tehnične infrastrukture interneta, pozvali k pospešitvi globalizacije funkcij organizacije ICANN in organa IANA v

¹⁴ Glej odst. 35 in 36 tuniške strategije in COM(2009) 277, odstavek 2.

¹⁵ Glej http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/a67d65_en.pdf.

¹⁶ Glej <http://www.ntia.doc.gov/other-publication/2005/us-principles-internets-domain-name-and-addressing-system>.

¹⁷ COM(2009) 277.

njuni izjavi iz Montevidea¹⁸ o prihodnosti sodelovanja na področju interneta. Na svetovnem srečanju deležnikov o prihodnosti upravljanja interneta, ki bo potekalo v Braziliji aprila 2014, bi bilo treba opredeliti dejanske in izvedljive ukrepe za obravnavo globalizacije funkcij organizacije ICANN in organa IANA¹⁹.

Komisija bo sodelovala z vsemi deležniki, da bi:

- se ugotovilo, kako globalizirati funkcije organa IANA in obenem ohraniti trajno stabilnost in varnost sistema domenskih imen;
- se določil jasen časovni okvir za globalizacijo organizacije ICANN, vključno z njeno izjavo o zavezanosti.

5. PROCES Z VEČ DELEŽNIKI

Procesi z več deležniki, ki se nanašajo na internet, potekajo v različnih oblikah, ki segajo od preprostega povezovanja v mreže do odločitev z globalnim vplivom, kakršne na primer sprejema organizacija ICANN, in procesov določanja specifikacij znotraj delovne skupine za internetno inženirstvo (IETF)²⁰. Vendar pa dejstvo, da je v proces vključenih več deležnikov, samo po sebi ne zagotavlja rezultatov, ki bi na splošno veljali za legitimne. Komisija bo še naprej podpirala pravi pristop z več deležniki na področju upravljanja interneta, s čimer bo mogoče zagotoviti to legitimnost.

Evropska komisija zaradi dodatne okrepitve modela z več deležniki predlaga, da procesi z več deležniki v zvezi s politikami na področju interneta – poleg spoštovanja temeljnih pravic – izpolnjujejo vsaj naslednje zahteve:

- **preglednost:** vsi deležniki morajo imeti ustrezen dostop do organizacijskih procesov in postopkov, na podlagi katerih organ deluje, ter informacije o njih. S tem bi se morale preprečiti zlasti vse dejavnosti zastopanja tihih deležnikov;
- **vključenost in ravnovesje:** vsi, ki so odgovorni za vključujoč proces, si morajo razumno prizadevati, da bi dosegli vse strani, na katere določena tema vpliva, in ponudili pravične in finančno dosegljive priložnosti sodelovanja in prispevanja v vseh ključnih fazah odločanja, pri čemer je treba hkrati preprečiti, da bi proces prevzel prevladujoč deležnik ali pridobitni interesi;
- **odgovornost:** obstajati bi morale jasne, javne zaveze za redno poročanje deležnikom ali neodvisnim nadzornim organom in omogočanje kateri koli strani, da zahteva odškodnino s pomočjo učinkovitih mehanizmov za reševanje sporov.

Poleg tega bi si bilo treba pri pristopih z več deležniki posebej prizadevati za odpravo bistvenih razlik v možnostih udeležbe v različnih skupinah deležnikov, da bi se boljše zagotovila reprezentativnost, npr. s samodejno možnostjo udeležbe na daljavo. Priznati bi bilo tudi treba, da so za različne faze odločanja značilne tudi posebne zahteve in lahko vključujejo

¹⁸ Glej <http://www.internetsociety.org/news/montevideo-statement-future-internet-cooperation>.

¹⁹ Funkcije organa IANA vključujejo (1) usklajevanje dodeljevanja tehničnih parametrov internetnega protokola, (2) upravljanje nekaterih odgovornosti, povezanih z upravljanjem internetnega korenskega območja DNS, (3) dodelitev internetnih številskih virov in (4) druge storitve, povezane z upravljanjem vrhnjih domen ARPA in INT.

²⁰ Glej <http://www.ietf.org/about/>.

različne skupine deležnikov. Komisija je zadovoljna, da nekatere skupine deležnikov že razvijajo smernice za več deležnikov, in spodbuja nadaljnja prizadevanja. Trdni procesi z več deležniki ostajajo še naprej bistveni za upravljanje interneta v prihodnosti. Obenem pa ne bi smeli vplivati na sposobnost javnih organov, katerih pooblastila in legitimnost temeljijo na demokratičnih procesih, da izpolnjujejo svoje odgovornosti glede javne politike, kjer so te združljive s splošnimi človekovimi pravicami. To vključuje njihovo pravico do posredovanja s predpisi, kadar je to potrebno.

Evropska komisija je močno zavezana modelu upravljanja interneta z več deležniki. Deležnike poziva, naj še bolj okrepijo trajnost modela s povečanjem vključenosti, preglednosti in odgovornosti akterjev in procesov.

Komisija bo sodelovala z deležniki pri izmenjavi dobre prakse.

Omogočanje vključujoče udeležbe

Širok niz področij internetne politike skupaj s svojim zapletenim institucionalnim okvirom za številne deležnike pomeni oviro za učinkovito udeležbo v oblikovanju internetne politike. To lahko prispeva k splošnemu občutku ne vključenosti in brezpravnosti. V tem okviru je treba upoštevati tudi potrebe invalidov²¹. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja za razširitev struktur z več deležniki v državah, v katerih deležniki trenutno niso zadosti zastopani. Dober primer je podpora evropskih in severnoameriških regionalnih internetnih registrov pri vzpostavljanju afriškega regionalnega internetnega registra.

Eden izmed načinov za reševanje tega izziva je splošno omogočanje lažjega dostopa do forumov in informacij z udeležbo na srečanjih na daljavo. Poleg tega lahko orodja za podatkovno rudarjenje in vizualizacijo podatkov, ki se uporabljajo pri javno dostopnih podatkih in informacijah o internetni politiki in upravljanju interneta, omogočijo širšo udeležbo deležnikov.

Komisija načrtuje razvoj spletne platforme z nazivom Observatorij za globalno internetno politiko (Global Internet Policy Observatory – GIPO)²², prek katere bi se lahko združevale takšne informacije in postale splošno dostopne. Cilj observatorija GIPO je postati globalni spletni vir za spremljanje oblikovanja internetne politike, predpisov in tehnologije, da bi se opredelile povezave med različnimi forumi in razpravami in s tem premagale „utrdbe politike“ ter zagotovila umestitev informacij. Deležniki z omejenimi viri bi tako lažje spremljali upravljanje interneta in internetno politiko, jo razumeli in se vključevali vanjo²³.

Komisija predlaga tehnični razvoj Observatorija za globalno internetno politiko kot vira za svetovno skupnost, ki naj bi se začel leta 2014.

²¹ S tem se bo izrazila zaveza, ki jo je sprejela EU pri sklenitvi Konvencije ZN o pravicah invalidov, glej <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>.

²² Glej <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/commission-plans-guide-through-global-internet-policy-labyrinth>.

²³ Za tehnični razvoj observatorija GIPO je v delovnem programu Obzorje 2020 za obdobje 2014–2015 predviden okvirni prispevek Evropske unije v višini 500 000 EUR.

Deležnike poziva k sodelovanju pri gradnji zmogljivosti, da bi se vzpostavili in podprli procesi z več deležniki v državah in regijah, kjer takšnih procesov ni ali so slabše razviti.

Komisija bo skupaj s prejemniki leta 2014 še naprej krepila razvoj programov razvojne pomoči v podporo razvoju medijev in svobodi izražanja ter gradnjo zmogljivosti na področju internetne tehnologije, politike in oblikovanja predpisov.

Na nacionalni ravni obstaja nekaj izkušenj z upravljanjem modela z več deležniki pri oblikovanju internetnih politik. Primeri iz EU vključujejo francoski odbor *Conseil national du numérique* in britansko skupino *Multistakeholder Advisory Group on Internet Governance*. Izstopajoč primer zunaj Unije je brazilski odbor *Comitê Gestor da Internet*, ki uporablja proces z več deležniki pri pripravi internetnih politik na podlagi svetovanja²⁴. Podobni pristopi bi se na evropski ravni lahko koristno uporabili za zmanjševanje prihodnje razdrobljenosti politik, povezanih z upravljanjem interneta, po možnosti pa bi izhajali iz izkušenj obstoječih omrežij²⁵. To bi bil odziv na potrebo po vzpostavitvi zgodnjega predhodnega mehanizma za posvetovanje, ki je bi bil prek stalnega dialoga s široko in večplastno skupino deležnikov prilagojen hitrim tehnološkim spremembam in njihovim posledicam za politike, povezane z upravljanjem interneta. Druga pomembna naloga bi lahko bila po potrebi pomagati pri usklajevanju dejavnosti obstoječih svetovalnih organov v EU. Komisija mora imeti možnost, da bolj sodeluje z različnimi skupinami deležnikov v Evropi, ki so povezani z internetom, med drugim tudi v pobudah državljanov, ki tvorijo sestavni del internetnega ekosistema.

Komisija bo organizirala splošno posvetovanje s civilno družbo, tehničnimi in akademskimi skupnostmi, evropsko industrijo, Evropskim parlamentom in državami članicami o tem, kako zagotoviti ustrezno in pregledno sodelovanje več deležnikov pri oblikovanju prihodnosti evropskih politik upravljanja interneta.

6. TEHNIČNE NORME, KI OBLIKUJEJO INTERNET

Tehnične podrobnosti o internetnih protokolih in drugih specifikacijah informacijske tehnologije imajo lahko bistvene posledice za javno politiko. Njihova zasnova lahko vpliva na človekove pravice, kot so pravice do varstva podatkov in varnosti uporabnikov, njihova možnost dostopa do različnih znanj in informacij ter njihova svoboda izražanja v spletnem okolju. Vpliva tudi na druge deležnike, vključno s podjetji, ki poslujejo v spletnem okolju in katerih varnostna vprašanja je prav tako treba upoštevati.

Komisija podpira prizadevanja tehnične skupnosti za oblikovanje pristopov k določanju specifikacij na podlagi javnopolitičnih vprašanj. Pozitivni primeri vključujejo tehnične smernice glede pomislekov o zasebnosti v novih protokolih²⁶, prepoznavanje večjezičnosti za internacionalizirana domenska imena ali standarde dostopnosti za invalide. Takšna prizadevanja so zlasti pomembna zato, ker se tehnologije, ki temeljijo na internetnih protokolih, čedalje bolj uporabljajo v tradicionalnih gospodarskih sektorjih, kot so energetika, promet, finance in zdravje.

²⁴ Drugi ustreznimi primeri vključujejo svetovalne odbore za internet za OECD in kenjsko platformo KICTAnet.

²⁵ Npr. EuroDIG, <http://www.eurodig.org/>.

²⁶ Glej <http://tools.ietf.org/html/rfc6973>.

A tudi v primeru odprtih procesov tehničnih razprav ključne odločitve v odsotnosti širše zastopanosti deležnikov pogosto sprejemajo tehnični strokovnjaki. Učinkovit pristop z več deležniki pri določanju specifikacij na internetu bo temeljil na učinkovitem vzajemnem delovanju med tehničnimi in javnopolitičnimi vidiki²⁷, da bi se tehnične specifikacije bolj sistematično upoštevale pri javnopolitičnih vprašanjih. To je zlasti pomembno, kadar gre za očiten vpliv na zakonske pravice posameznikov, zlasti pa njihove človekove pravice. Obenem se pri distribuciji in upravljanju internetnih virov upoštevajo predpisi, ki se oblikujejo v procesih z več deležniki.

O posledicah tega razvoja na področju določanja norm v zvezi z internetom je treba javno razpravljati z vsemi vpletenimi.

Pomembno je tudi, da se evropski internetni industriji zagotovi podpora pri izvajanju odprtih standardov, prav tako pa tudi njeni vključenosti v razvoj odprtih internetnih standardov.

Komisija skupaj z zainteresiranimi stranmi, vključno z evropsko internetno industrijo, predlaga pripravo niza delavnic z mednarodnimi strokovnjaki s področja prava, etike²⁸, družboslovja, gospodarstva, mednarodnih odnosov in tehnologije. Pričakovani rezultat bodo dejanska in izvedljiva priporočila za zagotovitev skladnosti med obstoječimi normativnimi okviri in novimi oblikami določanja norm na podlagi interneta.

Komisija spodbuja vse deležnike h krepitvi (in ustvarjanju, kjer je primerno) strukturiranih mehanizmov, da se omogočijo redna, zgodnja in dejansko vključujoča predhodna udeležba, pregled in predložitev pripomb pri sprejemanju tehničnih odločitev. Ti strukturirani mehanizmi bi si morali tudi prizadevati za usklajenost tehničnih odločitev s človekovimi pravicami.

7. VZPOSTAVLJANJE ZAUPANJA

Zaupanje v internet in njegovo upravljanje je predpogoj za uresničevanje potenciala interneta pri spodbujanju gospodarske rasti in inovacij. Varnost, zaščita, stabilnost in odpornost interneta so ključne za ohranjanje in spodbujanje gospodarskih in družbenih koristi digitalnega ekosistema.

Komisija obravnava te izzive predvsem z reformo okvira EU za varstvo podatkov²⁹, učinkovitim bojem proti kibernetiski kriminaliteti in ambicioznim pristopom h kibernetiski varnosti, kot je strategija EU za kibernetisko varnost³⁰. Cilj te strategije je zagotoviti, da bo spletno okolje EU najvarnejše na svetu in da se bodo pri tem ohranile in še naprej spodbujale

²⁷ Glej Uredbo 1025/2012 z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, Sklep Komisije z dne 28. novembra 2011 o ustanovitvi evropske platforme več zainteresiranih strani o standardizaciji IKT, glej <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-multistakeholder-platform-ict-standardisation>.

²⁸ Glej tudi mnenje evropskih skupin za etiko v znanosti in novih tehnologijah, http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/ict_final_22_february-adopted.pdf.

²⁹ COM(2012) 11, 25.1.2012, „Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (Splošna uredba o varstvu podatkov)“.

³⁰ JOIN(2013) 1, „Strategija Evropske unije za kibernetisko varnost: odprt, varen in zanesljiv kibernetiski prostor“, 7.2.2013, in COM(2013) 48, „Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za zagotavljanje visoke skupne ravni varnosti omrežij in informacij v Uniji“.

temeljne pravice³¹. Čedalje večje število spletnih dejavnosti neposredno posega v uveljavljanje temeljnih pravic.

Kibernetska kriminaliteta, vključno s spletnimi zlorabami otrok³², krajo identitete, kibernetskimi napadi, goljufijami z negotovinskimi plačilnimi sredstvi in drugimi oblikami nezakonite obdelave osebnih podatkov, predstavlja resno grožnjo zaupanju v uporabo interneta. Komisija se zavzema za korenito zmanjšanje kibernetske kriminalitete.

Vloga tehnične skupnosti je ključnega pomena med drugim tudi zato, ker zagotavlja zaupanje v komunikacije, ki temeljijo na internetnem protokolu, in odpornost sistemov šifriranja, s čimer se povečuje zanesljivost komunikacij na podlagi internetnega protokola. S tem bi se podprl učinkovit boj proti kibernetski kriminaliteti in zagotovila zasebnost uporabnikov.

Do zmanjšanja zaupanja v internet in njegove sedanje ureditve upravljanja so privedle tudi obsežne dejavnosti nadzora in obveščevalne dejavnosti. Komisija je zaskrbljenost zaradi teh dejavnosti med drugim obravnavala zlasti v sporočilu o obnovitvi zaupanja v mednarodne prenose osebnih podatkov³³. Obravnavati pa je treba tudi posledice za globalno upravljanje interneta.

Komisija bo sodelovala s Svetom in Parlamentom, da bi zagotovila hitro sprejetje in izvajanje ključne zakonodaje, vključno z reformo okvira za varstvo podatkov in predlagano direktivo o omrežni in informacijski varnosti, s čimer bi povečala zaupanje v spletnem okolju.

Komisija se zavzema za sodelovanje s partnerji, da bi obnovila zaupanje v internet, med drugim tudi z okrepitevijo njegovega globalnega upravljanja, kar je bistveni predpogoj za trajnostno prihodnost odprtega interneta.

8. KOLIZIJA PRISTOJNOSTI IN ZAKONOV

Tako kot druge čezmejne dejavnosti tudi internet predstavlja niz izzivov pri uporabi zakonov. Medtem ko takšni izzivi niso vedno povezani samo z internetom, sama količina čezmejnih transakcij različnih vrst, ki se izvajajo v spletnem okolju, zahteva temeljitejši premislek o tem, kako se obstoječi predpisi uporabljajo na internetu.

Ekstrateritorialna uporaba nacionalnega prava, ki pogosto temelji na geografiji sistema domenskih imen, vodi k številnim protislovnim pravnim odločitvam³⁴. To lahko na primer privede do primerov, pri katerih se domenska imena, ki se uporabljajo v eni jurisdikciji, razveljavijo na podlagi določb iz druge jurisdikcije, kar je odvisno od geografske lokacije regulatorja ali registra.

³¹ Kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah, Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in Listini EU o temeljnih pravicah.

³² Direktiva 2011/93/EU z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ in COM(2012)196, „Evropska strategija za boljši internet za otroke“, 2.5.2012.

³³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Obnovitev zaupanja v pretok podatkov med EU in ZDA, COM(2013) 846.

³⁴ Koristna zbirka primerov je na voljo pri projektu „Internet and Jurisdiction“ (Internet in pristojnost). Glej <http://www.internetjurisdiction.net/>.

Številne dejavnosti na internetu čedalje pogosteje urejajo pogodbeni dogovori med zasebnimi podjetji in uporabniki interneta. V tem okviru je treba omeniti tudi nepogodbene obveznosti trgovcev in posrednikov v elektronskem poslovanju. Večplastnost in v nekaterih primerih nepreglednost teh dogovorov, vključno z vsem, kar se nanaša na določbe o veljavni pristojnosti in pravu, lahko ustvarita določeno stopnjo pravne negotovosti.

Z vidika zasebnega prava obstajajo na nekaterih področjih enotna evropska pravila o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb in kolizijska pravila, zlasti pri pogodbenih in nepogodbenih obveznostih. Ta pravila urejajo takšne težave znotraj Evropske unije. Kolizijska pravila na mednarodni ravni niso dovolj razvita, kar vodi k nerešenim kolizijam zakonov zunaj Unije. Ta večplastnost na mednarodni ravni je lahko škodljiva za rast predvsem v primeru internetnih storitev, ki so same po sebi čezmejne narave, kot so storitve računalništva v oblaku.

Pri reševanju napetosti med mednarodnim internetom in nacionalnimi pristojnostmi bi bilo treba upoštevati tudi različnost primerov, pri katerih bi lahko prišlo do teh kolizij, ki jih ni mogoče reševati z enim samim mehanizmom.

Evropska komisija bo na mednarodni ravni organizirala temeljit pregled tveganj kolizije zakonov in pristojnosti na področju interneta in ocenila vse razpoložljive mehanizme, procese in orodja, ki so potrebni za reševanje takšnih kolizij. Naknadno se bodo pozorno proučile tudi vse možnosti za ukrepanje na ravni Unije in mednarodni ravni, po potrebi vključno z možnimi zakonodajnimi pobudami ali dodatnimi smernicami, pri čemer se bodo opravile ustrezne ocene učinka. To delo bo temeljilo na obstoječih politikah.

9. SKLEPNE UGOTOVITVE

Evropska unija in ves svet morata zavzeti zavestno stališče o prihodnjem oblikovanju in razvoju upravljanja interneta. Komisija je prepričana, da institucije EU in države članice potrebujejo skupno vizijo o prihodnjem modelu upravljanja interneta. Komisija v letu 2015 načrtuje poročilo o napredku v zvezi s ključnimi elementi iz tega sporočila v okviru globalnih dosežkov na področju upravljanja interneta.

Internet bi moral ostati **enotno, odprto, svobodno, nerazdrobljeno** omrežje omrežij, za katerega veljajo enaki zakoni in norme, kot se uporabljajo na drugih področjih našega vsakodnevnega življenja. Njegovo upravljanje bi moralo temeljiti na vključujočem, preglednem in odgovornem **modelu upravljanja z več deležniki** brez poseganja v kakršno koli regulativno posredovanje, do katerega bi lahko prišlo na podlagi opredeljenih ciljev javnega interesa, da bi se na primer zagotovilo spoštovanje **človekovih pravic, temeljnih svoboščin in demokratičnih vrednot ter jezikovna in kulturna raznolikost in skrb za ranljive osebe**. **Varna, zanesljiva, trdna in odporna arhitektura** je temelj **zaupanja** uporabnikov interneta. Obenem pa je treba ohranjati **inovativno moč interneta** s polno udeležbo evropskega internetnega gospodarstva, in sicer na podlagi okrepljenega enotnega digitalnega trga, ki je povezan s svetom. Vse to zahteva natančno, vendar odločno vodstvo.

Evropska unija ima vse možnosti, da opravi svojo vlogo v dobrem upravljanju interneta, saj se še naprej razvija v smeri sodobne, v mrežo povezane družbe z decentralizacijo moči in odločanja. Komisija poziva Svet, Parlament, Ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij in

države članice, da sklenejo dogovor o skupni viziji, kot je poudarjena v tem sporočilu, in da jo skupaj zagovarjajo na prihodnjih mednarodnih razpravah.